

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četr-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 113

Cena inseratov: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrta stran
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.— stalnim popust

Kriza mladine.

Večjo pozornost mladinskim organizacijam!

Pokvarjenost mladine na Ruskem.

Iz Rusije prihajajo poročila o veliki otroški nadlogi. Tam je na tisoče in stotisoče zanemarjene dece. Otroci se potepajo po celi Rusiji. V glavnem mestu jih je na desettisočev. Napadajo ljudi, vlamljajo v trgovine, kradejo in ropajo ter počenjajo razna nasilstva. Samo v decembru so pobili v moskovskih trgovinah 20 tisoč izloženih šip.

To so posledice desetletne boljševiške vzgoje ruske mladine. Žalostna slika je to, pa samo eden odlomek iz ogromne, strašne slike moralnega (nравnega) propadanja v Rusiji. Boljševiki so iz ruske javnosti odstranili Boga. Lenin, veliki mojster ruskega boljševizma, je dal z velikanskimi rdečimi pismenkami na enem največjih trgov v Moskvi napisati te besede: Religija je opij (mamilo) za ljudstvo.

Boljševiki so ruskemu ljudstvu vzeli vero, pa so ga z brezverstvom tako omamili, da ljudstvo v omotici tava v nesigurno bodočnost, v prepad. Zlasti mladine se je oprijela ta omotica ter ji je popolnoma zastrupila mlado dušo. Odrasla mladina, oproščena družinskih vez, ki jih je razbilo brezversko zakonodajstvo, se je udala razuzdanosti, katera jo tudi telesno ubija. Nedorasli dečki in deklice — deloma še otroci — so se udali potepuštva z vsemi njegovimi pogubnimi posledicami. Tako propada naraščaj ruskega naroda. Kaj bo iz ruskega ljudstva, ako se kmalu ne iznebi more brezverskega boljševizma?

V drugih državah mladinske prilike niso v tako obupnem stanju, toda znaki mladinske krize se v večjem ali manjšem obsegu pojavljajo povsod.

Novodobna mladina na Francoskem in drugod.

V Franciji so preteklo leto katoliški intelektualci (razumniki) po katoliških časnikih dvignili svarilen glas o stanju francoske kmetske mladine. Pokazali so v javnosti na žalostno dejstvo, da je kmetijska mladina po večini cerkvi odtužena ter da je postala žrtev razuzdanosti. Glavno krivdo na tem ima brezverska državna šola. Saj je pred svetovno vojno celo liberalni francoski politik Constans o naslednjih brezverske šolske vzgoje v francoskem listu »Figaro« zapisal te pomenljive besede: »Nравna popačenost se med šolsko mladino širi z besedo naglice. Vsa sramežljivost pri otro-

cih je izginila. Izgon religije iz šole je povzročil to zlo.« Versko in moralno razdejnanje, ki ga je začela brezverska šola, nadaljujejo protikrščanski časniki s svojimi protiverskimi in nemoralnimi spisi ter grde predstave na gledaliških odrih in po kino-gledališčih. Edino sredstvo, ki bi po mnenju katoliških francoskih časnikov moglo zajeziti razširjenje tega zla, so krščanske mladinske organizacije, kojih pa večinoma ni.

Slične pritožbe o naraščajoči mladinski krizi prihajajo tudi iz Nemčije, Italije, Čehoslovaške in Belgije. Kaj pa je s slovensko mladino?

Kriza v vrstah slovenske mladine.

Igrali bi ulogo ptiča noja, ki ob bližajoči se nevarnosti svojo glavo potisne v pesek, da nič ne vidi in nič ne sliši, ako bi rekli, da pri nas ni razloga za zazburjenje, da je pri nas vse v redu. Kriza, ki je po vojni zagrabila mladino po raznih državah, ni poštedila tudi naše mladine.

Nekdaj stroga disciplina mladinske vzgoje je popustila svoje vajeti. Zadobljena prevelika svoboda ni vsakemu v prid, marveč mnogoteremu v veliko škodo za celo življenje. To škodo stopnjujejo svobodomiselna društva, ki pod firmo pevskih in gledaliških vežb in zabav ali športa ali telovadbe zbirajo v svoje okrilje mladino ter napolnjujejo mlade duše s strupom verske brezbržnosti in celo po polnega protiverskega mišljenja, iz kojega se rodi nekrščansko življenje in delovanje.

Glavno sredstvo za širjenje zla med našo mladino so nekrščanski časniki, bodisi da so v službi liberalizma, bodisi da služijo socialni demokraciji. Ako more kapljica izdolbsti skalo, kako ne bi protikrščanski časnik, ako ga kdo stalno bere, izdolbel trdne verske podlage v čitateljevi duši? Tudi tega ni treba podrobno razkladati, kako pohujševalno in zapeljivalno takšni časniki s svojimi protimoralnimi romani, povestmi in črticami vplivajo na mladino. Kako predstave po kino-gledališčih mnogokrat, premnogokrat vplivajo na mladino, o tem bi med drugim mogle dosti povedati sodnijske razprave. Spričo teh tako razširjenih in močnih virov zla, ali je čudno, da zlo samo vedno bolj narašča ter da se njegovi nasledki kažejo v tako žalostnih pojavih, kakor je n. pr. rastoče število samoumrov med mladino in tistih mladih bitij, ki polnijo v Sloveniji ječe in kaznilnice?

Rešimo mladino s sredstvi krščanske prosvete in izobrazbe.

Dovolj te temne slike! Obrnimo se od nje ne kot motrilci brez brige, marveč s trdnim sklepom, da hočemo storiti vse, kar moremo, da ta temna slika izgine ali vsaj da se njene prečne boje omilijo. Naš sklep ne more biti drug, nego je program krščanskih strank v Belgiji, Nemčiji, Poljski in Čehoslovaški, in ta slove: Rešimo mladino s sredstvi krščanske prosvete in izobrazbe! Razširimo, poglobimo in poživimo krščanske mladinske organizacije! Za vse vrste naše mladine po mestih, trgih in vaseh primerne oblike izobraževalne in vzgojne organizacije!

Pred vojno je vladala na Slovenskem šajsterskem velika vnema na polju krščanske mladinske organizacije. Kar se tiče mladeniških in dekliskih zvez, je naša šajsterska stala v prvi vrsti ter mogla služiti za zgled mladinsko-izobraževalne vneme in z njo združenih uspehov. Ta predvojna vnema se doslej žal še ni povrnila. Kako dolgo še bomo morali čakati na njo? Mladina kliče. V tem klicu nam doni nasproti vabilo Cerkve in domovine, kojima je bodočnost zajamčena v izobraženi in krepostni mladini.

J. H.

Od 1. aprila 1928 — nov davčni zakon.

V naši državi smo imeli veliko davčnih zakonov. V Sloveniji je bil še avstrijski, na Hrvaškem še ogrski, v Bosni in Hercegovini zopet posebni, v Črni gori drugi, v Srbiji drugi, v Makedoniji drugi. Najhuje smo bili prizadeti Slovenci, ker je bil ta zakon do skrajnosti natančen in se je po njem vse izterjavalo, poleg tega pa smo dobivali še razne srbske davke. Dolžnost raznih vlad je bila, da bi se davki uredili tako, da bo en davčni zakon in vsi državljani enako obdavčeni, in da se bo od vseh enako strogo pobiralo.

Za naprej pa bodo veljali le sledeči davki:

Zemljarina:

Osnovna stopnja 12 odstotka. Dopolnilna stopnja: do 500 Din čistega katastrskega donosa nič, do 1000 Din 2 odst., do 2000 Din 3, do 3000 Din 4, do 4000 Din 5, do 5000 Din 6, do 6000 Din 7, do 7000 Din 8, do 8000 Din 9, do 10.000 Din 10%, preko 10.000 Din 1%. — Kakor poročajo strokovnjaki, bode v Sloveniji zemljiški davek povprečno nižji kot je bil po dosedanjih računih.

Zgradarina.

Osnovna stopnja 12 odstotkov. Dopolnilna stopnja: do 1000 Din čistega najemi-